BUITENBAND

Orgaan van de Verening van Gepensioneerden ANWB

Dertiende jaargang
september 1993
Verschijnt 4 x per jaar

Eindredactie
Bram Roozendaal

Redactiecommissie
Tine den Boer
Gerda Borsje
Jan Korstjens
Puck de Rover
Harry de Vré

Vaste medewerkers
Jaap Jasperen
Paul van der Meij
Ciska Paanakker
Mario Wijnvoord

Produktie
Zet- en drukwerk
Den Haag Offset B.V.

Bestuur VG-ANWB
mw. F.J. Noordervliet, voorzitter
W.A. Rombout, vice-voorzitter
mw. H. Brehler, secretaris
mw. G.N. Borsje, 2e secretaris
P.C. Jurgens, penningmeester
A.C.H. Dona, lid

Secretariaat
Mgr. Bekkerslaan 821
2286 EJ Rijswijk
Tel. 070 - 393 87 19

Postrekening
t.n.v. Bestuur VG-ANWB
onder nr. 3816027

Kopij voor
het volgende nummer
uiterlijk 1 november 1993
naar de redactie
A.S. Roozendaal
Breitnerlaan 358
2596 HJ 's-Gravenhage
Tel. 070 - 328 06 29

Goed geluimd

Dat was toch boffen. Korte buien en lange opklaringen zijn ons deel geweest. Vandaar meer dan 150 goed geluimde deelnemers op ons combidagje van 24 augustus. Een dertigtal zocht het plezier in sport en ontspanning op het bondsterrein van het Larserbos. Meer dan het viervoudige aantal liet zich verwennen op de 'Orca' tijdens een salonvaart over Veluwe- en Ketelmeer. Omdat het wijde water ook files en wachttijden kent, lag het organisatieschema letterlijk en figuurlijk voor schut, maar met de barbecue als sluitstuk hielden we er een warm gevoel aan over. Harry de Vré laat het zien op pagina 11.

Leeftijd

Het aantal 55-plussers met betaald werk is de laatste vijf jaar geslonken van 365.000 tot 352.000. Op elke vier ouderen met een betaalde baan staan zeven ouderen met een uitkering. Oorzaken: de opmars van de vut, de groei van de werkloosheid (23 procent) en de toename van de arbeidsongeschiktheid (6 procent). Ouderen worden geloosd. Als het op straffe van de boetes niet meer kan in de WAO, dan in de pré-vutregeling. Zoals bij het streekvervoer, waar chauffeurs op hun 57,5 achter het stuur worden weggehaald. Dat heet reorganisatie, het is leeftijdsdiscriminatie. Zie pag. 6.

Wij-gevoel

De jaren voor het uitzendbureau meegeteld, heeft Greet Teeuwen-Korevaar twaalf jaar bij de ANWB gewerkt. In de hoek van de technische voorlichting en altijd *parttime*. Toch heeft ze er dat wij-gevoel aan overgehouden. En vriendinnen en de cursus kunstgeschiedenis, die de ANWB mogelijk heeft gemaakt voor ook oud-personeelsleden. Deze zomer is ze 70 geworden. Maar ze rent en reddert nog in een tempo alsof ze bang is tijd te vermorsen. 'Greet doet alles snel' weten haar zussen. Ze wordt kriegel als ze een ander iets langzaam ziet doen. Interview op pag. 4.

Pensioen Privé

We beginnen ditmaal in het hoge noorden, in Groningen. Daar waren op 29 juli Guiko Nijboer en Emmy Saffrie veertig jaar getrouwd. Als fervente caravanners hebben ze hun *everlasting* verbintenis met een weekje caravan gevierd en een vliegtochtje Texel v.v. als letterlijk hoogtepunt. Guiko (de naam moet oorspronke-

lijk van het Friese Guikje stammen) was in '49-'50 in Indonesië, toen zijn oog op Emmy viel. In wegenwachtkringen is het paar goed bekend als de verzorgers van de Wegenwacht-vierdaagse wandelgroep. Daarenboven gaan ze zo'n dikke twaalf jaar mee met de KCK-reizen, Guiko als technisch begeleider. Deze zomer door Frankrijk. 'Mooi om te doen,' vinden ze.

Door naar een andere techneut. Jan van den Hoek in Zwijndrecht, die de technostations van Rotterdam en Dordrecht mede bemande. Hij trouwde op 26 augustus veertig jaar geleden met Annie van Nugteren. Daags na haar 21ste verjaardag.

'Dat vond haar moeder beter, dan was ze pas echt meerderjarig.' Ze kenden elkaar als buurtgenoten en gingen naar dezelfde kerk. Beide hebben de laatste tijd wat met de gezondheid gesukkeld, maar Annie vindt dat ze rijk is gezegend. Vooral met haar kinderen (2 dochters en een zoon met aangehuwde partners) en dertien kleinkinderen in leeftijd variërend van 15 jaar tot 4 maanden. Met de nog levende wederzijdse ouders zijn ze op de 28ste gezellig wezen eten.

Vorige maand (14 augustus) was het ook voor Bob Eijsenring (70) en Ineke Hooijer (74) veertig jaar geleden, dat ze elkaar voor de ambtenaar van de Burgerlijke Stand in Den Haag trouw beloofden. Bob was een van die oudberoepsmilitairen met Indische achtergrond, die na hun vijftigste actief nabrand-

den bij de ANWB. 't Zal best een hele overgang geweest zijn om als ex-kapitein-luitenant ter zee voor de toenmalige afdeling Bondsinstellingen hotels te inspecteren. Hij bleef dit inclusief drie jaar sectie-horeca doen tot de pensioengerechtigde leeftijd hem dwong thuis te blijven. Met dien verstande dat hij nog ieder jaar een aantal hotels van de Best Western-keten in het buitenland is blijven bezoeken. Daar gaat hij mee door zolang zijn gezondheid dat toelaat.

We sluiten de rij met Frans(74) en Nan(73) Mastenbroek-Bloem, die elkaar in de oorlog op familiefeestjes hebben leren kennen. Op 30 september zijn ze vijftig jaar getrouwd. 'Niets bijzonders,' zegt Nan, 'gewoon een kwestie van elkaar houden.' Frans Mastenbroek herinnert u zich wellicht van de Verkeersafdeling. Als latere chef Toeristische routes was hij de uitvinder van de bewegwijzerde of

gepijlde routes, die rijdend Nederland naar recreatieve plekjes gidsten. Nan en Frans gaan het gouden jubileum vieren met de kinderen. Een van de zoons komt er met zijn vrouw vanuit Australië voor over. En die is dan al weer 25 jaar getrouwd. Een cliché, maar toch: waar blijft de tijd?

Ro.

Santé

de winterzon slinkt
vijf uur
de neut nadert ras
bij mijn glas
nas ik de nootjes bij de vleet
in dit feestelijk uur

helaas geniet ik maar met mate
achterwege laten
moet ik mijn dubieuze vriend
de sigaret

uit vrije keuze liever ook
de nootjes en de hassebas

wat is dat voor een
hypocriete heilwens

Sanitas

Tine den Boer

Mutaties voor de ledenlijst

Nieuwe leden
Op de ledenlijst kunt u de volgende namen bijschrijven: Beintema J.W., Elzendreef 73, Voorburg; Florie A.W.G., Hoofdstraat 135, Driebergen; Freijtag, mw. T.F.J. de, Lange Voort 229, Oegstgeest; Heck, mw. E.J. van, Jac. Mosselstraat 53, Den Haag; Oss, L.W.M. van, Hopste 14, Hedel; Swanenburg de Veije C.G., Kosterdijk 11, Waarder; Weijn H.J.G., Fabianusstraat 59, Apeldoorn.

Overleden
Helaas moesten wij in het voorbije kwartaal afscheid nemen van:
W. van Dalen (77), oud chef Radio Dienst Wegenwacht; mw. B. Bosman-Veen (83), vmlg. medewerkster afdeling Technische Voorlichting; E. Betlehem, auto desk Techn. Centrale; G.W. van Katwijk (85), echtgenoot van mw. M.M. van Katwijk-Eikenberg; van Oostrum Soede (83), dir. Toeristische Ledenservice na een militaire loopbaan als commandant van de onderzeeër Dolfijn en enkele jaren van het vliegdekschip Karel Doorman; Hans van Hilten (72), redacteur van de KCK en voorheen van de Nederlandse Caravan Club.

Het Bestuur besluit aldus...

In zijn vergadering van 17 juni j.l. heeft het bestuur zich gebogen over het probleem van de bestuurlijke bezetting dat zich volgend jaar aandient. Statutair treedt dan de helft van de zes bestuursleden af. Omdat de drie betrokkenen, mw.Noordervliet en de heren Jurgens en Rombout, zich niet herkiesbaar stellen en het hier tevens de bezetting betreft van twee cruciale functies (voorzitter en penningmeester), is stagnatie in het verenigingsbeleid niet denkbeeldig. Ter vervulling van de vakatures zal de voorzitter nog een klemmend beroep op vooral de jongere iedengroep doen. Wim Rombout, bereid het vice-voorzitterschap op zich te nemen, zwichtte voor het op hem gedane beroep nog één jaar aan te blijven om zo weinig mogelijk ervaring binnen het bestuur verloren te laten gaan. Dit kan komend jaar een flinke ondersteuning zijn voor de nieuwkomers. Wim Rombout, die voor de VG-ANWB zitting heeft in het bestuur van het Sociaal Fonds, zal die functie in november overdragen aan het in april gekozen bestuurslid Guus Dona.
Ter vervanging van Koos van Drunen, dit voorjaar afgetreden, benoemde het Bestuur mw. Gerda Borsje tot lid van de redactie-commissie van de Buitenband.
In dezelfde vergadering is besloten in 1994, het derde lustrumjaar van de Vereniging, weer een tweedaags uitstapje te organiseren. Een commissie zal zich met de voorbereiding en uitvoering belasten. De gedachten gaan uit naar een combinatie van Zeeland met Neeltje Jans en het vestingstadje Heusden aan de Bergse Maas.

Fiscale vragen? Bellen met mw. Neering

Mw. Lucia (L.M.) Neering, sinds enige maanden bij de ANWB belast met fiscale zaken, toegespitst op het pensioenbeleid, is voor de VG-ANWB aangewezen als vraagbaak voor de pensioentoeslagen. Zij heeft reeds met Centraal Beheer afgesproken, dat de pensioenverzekeraar de gebruikelijke uitkeringsspecificatie, met het oog op de toekenning van de toeslagen voor het komende jaar, zal voorzien van een duidelijke, overzichtelijke informatie. Wie toch met vragen over opbouw en samenstelling van de pensioentoeslagen blijft zitten, kan zich te allen tijde wenden tot mw. Neering, telefoon 314 7659. Voor vragen over de pensioenen zelf blijft de hr. Rien Janssen van Salarisadministratie het aanspreekpunt.

Zicht op het post-moderne

Met z'n zestigen hebben zestig-plussers van de VG-ANWB op de zonnige middag van de 10de mei gebruik gemaakt van de gelegenheid de nieuwbouw van het Hoofdkantoor te bezichtigen. De meeste belangstelling ging natuurlijk uit naar de post-moderne entree, het atrium, in de wandeling door de water-met-eilanden vloer (foto) al het bondsaquarium genoemd. Blikvanger moet o.m. het uit helder, gezandstraald en geapliceerd glasraam zijn, maar het goede zicht wordt weggenomen door de buizen en staalconstructies en overlopen naar het andere, oude, gebouw. De turkoois getinte wereldbol is het fraaist te zien vanuit het aangrenzende park Clingendael. Bewondering was er voor de technische snufjes waarmee de kantoorruimten aangenaam werkbaar worden gehouden. Benijdenswaard, vonden alle nestoren, die het in hun tijd met minder moesten doen.

Kijk eens in de oude schoenendoos

Harry de Vré is u al voorgegaan. Hij heeft een oude schoenendoos vol foto's omgekeerd en daar deze prent uitgevist. Uit de goede oude tijd toen rijksweg 13 nog geen autosnelweg was en een bijna Oosteuropees beeld kende. Maar de Wegenwacht was present om een motorrijder-met-pech te helpen. Jan Korstjens, op de motor rechts, was er ook. Om als jeugdige verslaggever de Kampioenlezers te vertellen hoe zo'n wegenwacht dat in weer en wind zou fiksen. Let op die milieuvriendelijke middenberm! Doe ook eens als Harry. Kijk es in uw oude schoenendoos of in een vergeeld album. Pak een foto uit het grijs verleden, uw leukste herinnering vastgelegd in een bijkans historisch decor. Stuur die foto dan, vergezeld van het waarom die prent u altijd is bijgebleven, naar de redactie van de Buitenband: Breitnerlaan 358, 2596 HJ Den Haag. Natuurlijk krijgt u de foto na publikatie onbeschadigd terug.

De Duvel is Oud. – Wellicht ten overvloede wijzen we op het ouderenprogramma van de Tros op Radio 5. Elke donderdagmorgen van 10 tot 11 uur. Verhalen over vroeger en informatie over hedendaagse problemen.

Greet Teeuwen - Korevaar

Ik ben gaan reizen voor het terugkomen om het thuis weer beter aan te kunnen

Zoetermeer, wijk Meerzicht. Een huis dik in het groen. Struiken aan de voorkant, opschietende bomen in carré om de achtertuin. Aan de wanden in hal en kamer kleurige vergrotingen van eigen foto's, herinneringen aan Griekenland, Israël, Capadocië. Her en der en in het wandmeubel haar parafernalia van het sociaal toerisme. Een Grieks bord met mythologische voorstelling, menora's uit Israël, kristal uit Polen, haantjes uit Portugal, schaakstukken uit Mexico. De te kijk gezette reislust van Greet Teeuwen-Korevaar. Ze is nog niet lang terug van een wandelvakantie in Luxemburg. In september trekt ze met haar zus door Andalusië. 'Ik ga voor het eerst naar Spanje. M'n zoon heeft me er warm voor gekregen. We gaan de driehoek Sevilla, Cordoba, Granada doen. Nee, reizen is voor mij geen vlucht. Het is mij altijd gegaan om het terugkomen. Dat je het dan weer beter aan kon. Straks met Kerst blijf ik gewoon thuis. Ik kan het aan.' Moeilijk zal het altijd blijven. Juist in de kersttijd staat haar zwarte maandag gegrift. Als alle andere dagen was Kees, haar man, een uur voor haar met de Sprinter naar Den Haag vertrokken. Amper op de ANWB ging op haar bureau de telefoon. De huisarts: 'Ik moet u iets verschrikkelijks meedelen.' Kees was in de trein overleden. Nu twaalf jaar geleden, zesenvijftig jaar jong. Hartstilstand. Hoe reageer je op iets dat niet te bevatten is, je begrip te boven gaat? 'Het is zo onwezenlijk. Het gaat als een afschuwelijke droom aan je voorbij. Je blijft volslagen verbijsterd achter.'

Haar handen gaan strelend over de kop van Orpheus, een van haar Siamese katten. Alsof hij voelt troost te moeten geven, is hij op haar schoot gesprongen. Ze veegt even over haar vochtig geworden ogen. 'Hij gaat hier de deur uit. We maken nog gekheid. Hij zegt nog, wat ben ik toch met een gekke vrouw getrouwd. Tot vanavond. En je ziet hem nooit meer...'

Als ik haar vraag hoe ze daarna verder is gegaan, kijkt ze me recht aan. Alerte oogopslag achter grote brilleglazen. 'Doordat ik vrij sterk ben, ben ik er gelukkig doorheen gekomen. Ook omdat ik m'n werk had. M'n zoons waren nog thuis, dus ik had genoeg te doen. Hij is maandags gestorven en vrijdags begraven en de maandag daarop was ik weer op de ANWB. Toen kwam ik Barkhof tegen op de gang en zegt-ie, wat moedig van u mevrouw Teeuwen om er al te zijn, maar wel heel erg goed. Iedereen dacht nou die stort in. Maar ik dacht bij mezelf, ik kan twee dingen doen, of in een hoekje gaan zitten van oh, wat ben ik zielig. Maar verander ik de situatie daarmee? Nee, geen seconde. Dan de andere methode, positief blijven denken. Ik heb altijd veel plezier gehad in reizen. Toen Kees nog leefde zijn we twee keer naar Amerika geweest. Vijf weken reizen van kust naar kust. Eerst de zuidelijke staten, daarna de noordelijke staten. En we zijn blijven reizen. En toen m'n man er niet meer was, vroeg ik de jongens, wat kunnen we nu gaan doen. 't Wordt Kerstmis. Zullen we dit gaan doen. Was het meteen, ja mam laten we dat doen. We zijn naar Griekenland gegaan met z'n drieën. 't Tweede jaar naar Israël. 't Derde jaar met een camper door Zuid Afrika. Zo langzamerhand gaat het in de vergetelheid. Nee, dat is het goede woord niet, maar het drijft van je af.'

De onverhoedse dood van haar man is het enige dieptepunt geweest in een automatisch verlopen leven. Greet Teeuwen vindt, dat ze het in het leven getroffen heeft. Van kindsbeen af. Geboren in Delft als oudste van vier kinderen in een streng hervormd gezin. Vader werkte op de Gist- en Spiritusfabriek. De eerste jaren woonden ze in een rijtjeshuis aan de Van Bronckhorststraat. Vanaf haar veertiende aan de Delftse Vliet. Heerlijk buiten, al was ze als de dood voor water. Daardoor heeft ze ook nooit zwemmen geleerd. Nee, met het geloof had dat niets te maken. 'We mochten niet leren dansen, niet naar de bioscoop. Dat was taboe.' Als een vroom meisje speelde ze op het huisorgel, op het harmonium, psalmen en gezangen. Geleerd via cijferakkoorden. 'Zondags kwamen er mensen bij zingen. Na afloop gaven ze me allemaal een kus. Dat vond ik minder leuk. Het was streng ja, maar we leden er niet onder. Ik heb echt een ontzettend leuke jeugd gehad. Gelukkig had ik een gemakkelijke moeder, die de zaak in evenwicht hield. 't Was een jaar na de oorlog, mochten we met z'n achten, vrienden en vriendinnen, met twee heel oude auto's naar Frankrijk. Ze vroeg helemaal niet, is dat gevaarlijk of kan dat wel. Nee, ze liet ons gewoon gaan. Naar Chamonix. Ik zal 't nooit vergeten. Prachtig. M'n eerste buitenlandse reis. Die heeft een diepe indruk op me gemaakt.'

Ze was toen trouwens al meerderjarig en werkte in Den Haag. Klein (1,52 m) maar kordaat, doende zelf haar toekomst uit te stippelen. 'Zo van de mulo, ben ik begonnen voor 15 gulden in de maand. Maar daar heb ik na een maand opgezegd. Toen ben ik bij Auto Palace gaan werken. Erg leuk, maar ze waren fout in de oorlog. De Duitsers lieten daar hun Kraftwagen repareren. Daar ben ik dus gauw weggegaan. Toen naar een verzekeringsmaatschappij. Daar heb ik heel lang gewerkt aan oorlogsschadeverzekeringen, in de Passage.'

Een verder voorspelbaar bestaan. Als trouwe kerkgangster haar Kees in de hervormde kerk leren kennen ('Ik viel van de trap en hij raapte me op'), in 1948 getrouwd, blijven werken tot het eerste kind zich aan- diende en weer buitenshuis aan de slag toen de tweede zoon zestien jaar oud was.

'Dat was in 1972, toen we pas hier in Zoetermeer woonden. Ik zat met m'n buurvrouw in de voortuin. Zegt zij, zullen we wat gaan werken. Ik zeg ja, maar wat. Nou zegt ze, mijn notaris vraagt een kracht voor hele dagen. Misschien kunnen we ieder een halve krijgen. Die notaris ging ermee akkoord en het ging hartstikke leuk. De een 's morgens, de ander 's middags en dat wisselde dan na een week.'

– De eerste deeltijdarbeid. Jullie waren je tijd vooruit.
Ja, maar er kwam wel een eind aan. Zij had een oude Simca 1300 en ik had nog geen auto. Stelt ze voor, dat het veel gemakkelijker was als we samen naar Den Haag zouden rijden, kunnen we ook samen werken. Maar dat beviel de notaris niet.'

Greet zocht het verder via het uitzendbureau. Bij de Koninklijke Bibliotheek, bij Siemens en eindelijk in 1976 bij de ANWB. Eerst op Li/V, stukken halen uit binnen- en buitenlandse bladen en uittreksels maken voor de mannen van verkeer en verkeerstechniek. Tot bij Dick Griever de secretaresse wegging en zij bij Technische Voorlichting aan de nog resterende tien jaar kon beginnen. Tot haar 65ste.
'Ja dan moet je weg en kom je voor de vraag, wat nu. In die cursus 'Pensioen in Zicht' had ik geen zin. Ik dacht, dat los ik zelf wel op. En dat heb ik gelukkig kunnen doen. Ik heb alles afgebeld. Ik had gehoord dat je anderstaligen Nederlands kon bijbrengen. Via, via, het stadhuis en zo ben ik met die vereniging in kontakt gekomen. En nu heb ik er ontzettend veel werk aan. Dinsdagmiddags hebben we gewoon een club van een stuk of twaalf mensen. Ja, uit allerlei landen. Mensen die hier asiel hebben gezocht. Uit Iran, Afghanistan, Somalië, Joegoslavië. Woensdag en donderdag hebben we dan nog anderhalf uur. Donderdags is er een koffie-ochtend alleen voor vrouwen. Dan proberen we ze ook met spelletjes Nederlands te leren.

– Je moet vast veel geduld hebben.
'Ja en dat heb ik niet altijd. M'n zoon Pieter weet dat nog van vroeger. Hij zat nog op de lagere school en ik overhoorde hem 's morgens voor hij de deur uitging. Hij wist het niet en ik smeet zo het geschiedenisboek door de kamer. Nee veel geduld heb ik niet. Maar dit is anders. Het zijn vaak ontwikkelde mensen. Er zitten ingenieurs bij, van alles. En ze zijn gemotiveerd. Ja, ze zijn leergierig. Ik heb er twee meisjes uit Iran bij die op de universiteit van Teheran zaten. De ene studeerde Engels, de andere kunstgeschiedenis. Ze volgen hier nu lessen op het Delta College. De gemeente doet heel veel aan hun opleidingen. Maar daarnaast is het een steuntje in de rug om op een gezellige manier Nederlands te leren. Ik doe het nu vijf jaar. Bij een gezin uit Iran ben ik kind aan huis geworden. De man weet nu genoeg, al sta je soms te kijken wat ze niet thuis kunnen brengen. Hij heeft hier een vaste baan en had een auto gekocht. Ik vraag, hoe ben je eraan gekomen? Zegt hij, uit de krant, 'want die man was dood geworden.' Ik zeg, dat is niet goed. Hij probeert: 'overgeleden'. Ik weer, nee dat is nog niet goed. Maar eigenlijk is het een normale reactie. Ziek geworden, moe geworden, dus ook dood geworden. Nu leer ik zijn vrouw de schrijfletters. Heb er zo'n gek schrift voor gehaald. Je weet wel met een klein lijntje en een groot lijntje. Het is ontzettend leuk werk. Laatst zijn we naar de Doelen in Rotterdam geweest, naar een bijscholingscursus. Daar kwamen wij uit Zoetermeer niet slecht van af.'
'Jawel, ik doe nog meer leuke dingen. Donderdagmiddags ga ik naar een gespreksgroep van 55-plussers. Er is een gespreksleider, die de discussie leidt. We kiezen een onderwerp uit en gaan dat met z'n allen uitspitten. En woensdagochtend heb ik m'n midgetgolfclub. Dan ben je twee uur ontspannen bezig. Lekker buiten onder de bomen. En thuis? Ik lees graag en zet mooie muziek op.'

– Heb je moeite met het alleen zijn?
'Nee, niet echt. Ik zei je al, ik heb het ontzettend druk. Ik ben niet bang voor de stilte, voor de eenzaamheid. Maar als ik niet was gaan werken, had ik het veel eenzamer gehad. Dat zou ik ook anderen willen zeggen. Blijf bezig. Hou contacten. Want als je dat niet doet ga je vereenzamen. Als ik dat vrijwilligerswerk niet was begonnen, had ik hier in m'm eentje gezeten. En er zijn vrouwen die bij de pakken neer gaan zitten en niets doen en depressief worden.'

– Je kunt dat ook doen omdat je nog kerngezond bent. Hoe kijk je aan tegen het ouder worden?
'Het kan me niet schelen of ik in een rolstoel terecht kom of in een aangepaste woning moet wonen, als ik maar niet dement word. Dat lijkt me het ergste dat er is. Het is vreselijk voor je omgeving. Zelf weet je 't niet meer, maar dat ze je zo moeten behandelen, dat ze om je lachen, dat je volkomen afhankelijk bent. Want ik ben juist iemand die onafhankelijk wil zijn. 't Kan me niet schelen of ik een been moet missen, als ik m'n verstand maar mag houden. Maar ouder worden is niet leuk. Je kunt niet zoveel meer doen. Je komt tijd tekort. Vroeger kon je zeggen, dat en dat wil ik nog doen. Maar je moet het met een veel geringer aantal jaren doen. En op voorwaarde dat je gezond blijft. Buiten die geschiedenis met m'n man ben ik elke dag heel erg dankbaar, ook aan God, dat ik zo gezond ben. Dat ik alles nog kan en nooit ziek ben. Ja, ik vind dat ik goed ben toebedeeld in het leven. Daarbij heb ik twee lieve zoons en twee leuke schoondochters en een mooi huis.'

Tekst Bram Roozendaal
Foto's Harry de Vré

Ouderwordende mens is een bedreigde soortgenoot

...'Een vrouw hoort dat op het treinstation vlakbij haar woning een omroepster wordt gevraagd voor het aankondigen van vertrek en aankomsttijden. Ze pakt de telefoon. Er wordt enthousiast op haar stem gereageerd: helder, goede talenkennis. Of ze nog even haar leeftijd kon noemen. Toen ze zei dat ze 55 was, was het meteen over...'

Het pensioen is onherroepelijk. Oudere werknemers moeten op hun 65ste het bedrijf uit. Ze worden 'bejaarden'. Ouderen ogen steeds langer jong, maar worden maatschappelijk sneller oud. De vut-leeftijd is gedaald naar zestig jaar, maar de categorie ouderen begint in de statistieken met 55. Er is al een tendens te spreken van 50-plussers. Er zijn mensen die snakken naar 'de vut'. Er zijn er ook die graag willen doorwerken. Die stuiten op een nieuw maatschappelijk kwaad, de leeftijdsdiscriminatie.

Discrimineren, wat is dat nu precies? Onderscheid maken ten ongunste van...
Wij leven in een samenleving, waarin jong – middelbaar – oud qua sociale deelname sterk van elkaar zijn gescheiden. Ieder heeft zijn eigen kijk op het leven en tussen de generaties bestaat niet zoveel begrip. Alle goedbedoelde pogingen van het Europees jaar van de Ouderen ten spijt. Wat is het verschil tussen jonge mensen in een discobar en ouderen in een bejaardensoos? Zijn de oudere dames in het dienstencentrum, in de weer met koekjes en thee, zoveel anders dan de jonge stewardessen in een vliegtuig? De negatieve leeftijdsdiscriminatie wortelt in generatieverschillen. Onze samenleving is in dit opzicht zeer inhumaan. Aldus de visie van de Hengelose filosoof drs. K. Reestman.
Ons generatieprobleem is wel typisch voor westerse samenlevingen. Etnologen constateren dat het probleem voortkomt uit de natuur van de samenleving. Ze wijten dit o.a. aan de industriële maatschappij met zijn vereconomiserende structuren. De sociale waarde, die met produktieve arbeid heeft te maken. De beslissingen worden genomen door de meest produktieven en vitalen, de mensen tussen 35 en 50 jaar, ruim 27% van de volwassen bevolking. Het overige deel, de meerderheid dus, is in een maatschappelijke minderwaardigheid gedrongen. Deze groep van 35/50 jarigen beslist over wat de belangen van ouderen (mogen) zijn en wat eraan gedaan kan worden. De ouderen mogen wel eens – vrijblijvend – adviseren over hun belangen, maar dit goedgunstig toestaan is in wezen al discriminerend. Ouderen behoren niet in adviesraden, maar in beslissende organen vertegenwoordigd te zijn. Dat is het grondrecht van alle burgers.

Cor Gilhaus (60), voorzitter Landelijke Vereniging voor Hoger Onderwijs voor Ouderen (HOVO) kwam een jaar geleden in de VUT terecht. 'Pas als je eenmaal buiten het arbeidsproces staat merk je dat er wel degelijk sprake is van leeftijdsdiscriminatie.'

Vooroordelen

Wie jong is, weet niet wat oud-zijn betekent. Zo komen de vooroordelen. In bedrijven spannen directies en jongere werknemers samen om de ouderen tot 'vrijwillig' weggaan te overreden. Vakbonden willen absoluut de VUT handhaven. Veel ouderen zwichten voor die druk omdat het arbeidsklimaat, de sfeer op de werkvloer en opeenvolgende reorganisaties hun ieder jaar meer gaan tegenstaan en zij onmogelijk van werk kunnen veranderen. De plaats-maak theorie die ouderen moreel verplicht hun plek af te staan aan jongeren, vindt bij de aanstormende generatie nog algemeen aanhang. Maar het is een sociaal onrecht dat ervaren werknemers niet beoordeeld worden op hun specifieke kwaliteiten, maar gewoon op grond van leeftijd aan de kant worden gezet. Beginselen als gelijkwaardigheid en gelijke recht op arbeid van alle burgers worden in de sector arbeid simpelweg opzij geschoven.
Onze maatschappij laat de ervaringen en kennis eerst beschimmelen en verklaart ze daarna onbruikbaar. Onze maatschappij mist, ondanks het toegenomen aantal vitale ouderen, een integrale functie voor de ouderwordende die kan bijdragen tot de kwaliteit van de samen-

uit pensioenbrochure PGGM

leving. De verantwoordelijken in onze samenleving hebben de neiging dit te onderschatten.

Artikel 1 van onze Grondwet verbiedt elke vorm van discriminatie op grond van ras en godsdienst. Andere wetten, (Europese) verdragen en richtlijnen verbieden het onderscheiden naar levensovertuiging, geslacht en seksuele geaardheid. Het wordt tijd dat daar het onterecht onderscheiden naar leeftijd aan wordt toegevoegd. In een democratische samenleving moet er respect zijn voor ieder mens en moet iedereen op gelijke voet aan de samenleving kunnen deelnemen. Tot in de hoogste beleidskringen wordt dat keer op keer beaamd. Op bijeenkomsten voor het 'ouderenfront' weet ook minister d'Ancona van WVC dit mooi te verwoorden. Toch verkeert de praktijk nog steeds op voet van oorlog met de theorie. De ouderwordende burgers ondervinden nog steeds vooroordelen en discriminerende behandelingen, in het arbeidscircuit, op het terrein van om-, her- en bijscholing, in allerlei bestuursvormen, in behuizing, in de ziekenzorg, etc. Dat wordt niet rechtgezet met een nationale opa- en omadag. Goedbedoeld dat wel. Het is ook leuk om cadeautjes te krijgen of een bosje bloemen. Maar dat maakt de ouderwordende mens niet minder tot een bedreigde soortgenoot. De zestigplusser heeft evenveel recht op goede medische hulp als de dertigjarige. Het moet ook uit zijn met advertenties als:

'Leiding geven aan professionals is een uitdaging! Sectie-coördinator geeft leiding aan 15 juristen. Max. leeftijd 35 jaar.'
of:
'Chef secretariaat geeft leiding aan 20 medewerkers. Max. leeftijd 25 à 30 jaar.'

Op 10 februari 1993 werd aan de Bijzondere Comissie Anti-Discriminatie Wetgeving van de Tweede Kamer voor de aanvang van het debat over het ontwerp 'Algemene Wet Gelijke Behandeling' een verklaring overhandigd van actiegroepen tegen leeftijdsdiscriminatie waar een paar van de beschreven onderwerpen in waren opgenomen. Regering en parlement hebben nu de kans een wettelijk verbod op leeftijdsdiscriminatie tot stand te brengen. Het lopende Jaar van de Ouderen heeft nog drie maanden te gaan. Het is een kans voor open doel.

Puck de Rover

Filosofe en antropologe Barbara Noske: 'Ik ben 43 en heb nu al last van leeftijdsdiscriminatie. Een paar jaar geleden zat ik in de bijstand. Daar wilde ik uit en dacht: ik ga eerst promoveren. Bij de Koninklijke Academie van Wetenschappen diende ik een onderzoeksvoorstel in over de relatie mensdier. Ik kreeg een brief waarin ik werd afgewezen met als reden: ik was al veertig...'

BEDRIEGERTJES VAN ROOZENDAAL

Voor de stelligheid zou je het een menswetenschapper of onderzoeker in de agogiek moeten laten uitpluizen, maar 't lijkt me dat de gemiddelde leeftijd in de pensioenverenigingen begint te zakken. Ieder jaar zijn er jeugdiger ouderen binnengestapt. Eerst met vervroegd pensioen, toen met de in leeftijd dalende VUT. Vrijwillig, tenminste meestal. Bij journalisten bijvoorbeeld ging dat in het prille begin tegen heug en meug. Er is daar wat afgeprocedeerd om tot het 65ste jaar te kunnen blijven zitten. Maar bij de ANWB had je nog te kiezen, al waren er onder druk van zachte wenken of verschuivingen die stilletjes hun bureauladen hebben leeggemaakt. Die kregen een voorschotje op wat in het postmoderne jargon leeftijdsdiscriminatie *heet. Een zwaar woord, maar je kunt het niet te licht nemen als je met de oude schrijfmachines en overbodige archiefkasten buiten de deur wordt gezet. Overtollig of overtallig dat is om het even. Zoals het er ook al niet toe doet of het om botweg afvloeiing of om keurig reorganisatie gaat en of je kneus of oudere bent. De regelaars van de jaren tachtig, hadden daar jarenlang de WAO voor. Meer slim dan gewetensvol, zoals we wat lacherig uit de verhoren van de Parlementaire Enquêtecommissie hebben vernomen. Maar wel een beetje te gek, vinden ze nu ook in de Stichting van de Arbeid. De naam zegt het al, daar draait het om arbeid en niet om des duivels oorkussen. De* sociale partners *hebben er zelfs een conceptakkoord voor getekend, dat* Werkend ouder worden *heet en* leeftijdsbewust personeelsbeleid *aanbeveelt. Nog ontroerd door zoveel begrip, las ik op dezelfde dag, dat het Groningse streekvervoerbedrijf Gado zijn chauffeurs vanaf 57,5 jaar de laan uitstuurt en dan bereid is de WW-uitkering aan te vullen tot 80 procent van het laatstverdiende loon. Pré-vut noemen ze dat. Oneigenlijk gebruik, dacht ik nog in m'n onschuld. Maar de bobo's van de vakbond zitten daar niet mee. 'Een voorbeeld dat navolging verdient,' vinden ze. Ervaring, kennis van zaken, kwaliteit doen er niet toe. De ouderen moeten foetsie. De WW in met een stukje pré-vut ter reparatie. De vondst van de jaren negentig voor het sociale vangnet. Als het uit de hand loopt is er toch ter rectificatie een Parlementaire Enquête-commissie. Maar tegen die tijd wassen de bobo's hun handen wel weer in onschuld. Zijn ze zelf foetsie. 55-plus, afgeschreven, overtollig, te oud.*

Een senior weet zijn weetje bij 't Gilde

Op maandagochtend 26 juli maakt de zon schijnbewegingen. Ik stap het gebouw van de Ouderenzorg binnen aan de Loosduinseweg in Den Haag vlak naast de grote Renaultgarage. Hier is ook 't Gilde gehuisvest. Dat is mijn doel. Mevrouw Lutz, secretaris en PR, wacht mij op. De koffie staat klaar.
Ik kijk vast wat rond in de werkruimte waar professionele bedrijvigheid heerst. Toch zijn het uitsluitend vrijwilligers die zich inspannen voor 't Gilde. Een wat archaïsche naam. Maar het is geen middeleeuwse broederschap of vereniging tot onderlinge hulp en het houden van gezellige bijeenkomsten. Wat dan wel?
't Gilde is een enthousiaste groep vrijwilligers van boven de vijftig jaar die hun kennis, vaardigheden en levenservaring over willen dragen aan zowel jong als oud, groepen of scholen. Het eerste Gilde startte zo plus minus tien jaar geleden in Amsterdam. Het werd een groot succes. In 1986 is dit fenomeen overgewaaid naar Den Haag. Inmiddels zijn er 68 Gilde-organisaties in ons land en 22 nieuwe organisaties in oprichting. Aanvankelijk klein begonnen draait het Haagse Gilde nu met tien vrijwilligers die minstens twee ochtenden in de week aanwezig zijn.
Mevrouw Lutz, blond, vriendelijk en uiteraard vijftigplus, toont mij de Gilde Gids, waarin alle aanbiedingen worden opgesomd onder het motto 'Een senior weet zijn weetje'. Een greep uit de aanbiedingen: bloemschikken, breien, beren maken, maar ook het verbeteren van uw Nederlands, hulp bij formulieren invullen, klussen in huis. U roept maar. U wilt uw Frans ophalen. U belt maar. Misschien zijn er meer aanvragers. Dan wordt een cursus gestart. Stel, u vindt het leuk beren te maken, dan pakt u de telefoon, belt 't Gilde en u wordt in contact gebracht met de beremaker. Dat is de koppeling, voor niks en niemandal. Het unieke van 't Gilde is het inschakelen van ouderen. In geen geval is het een klusjesbureau. De medewerkers adviseren.
U kunt ook zelf de aanbieder worden en aldus adviseur/-docent. Uw hobby is koken? Dan geeft u zich op en wacht af of er vraag is naar een cursus fijne keuken of Hollandse pot. Ik noem maar wat.
Waar moet de schoorsteen van roken? In Den Haag ondersteunt de gemeente de activiteiten van 't Gilde met

Hagenaars klaar voor de stadswandeling van 't Gilde op vertrekpunt Groenmarkt

een subsidie van 45.000 gulden. Mevrouw Lutz benadrukt dat er uiterst zorgvuldig met dit geld wordt omgesprongen. Het is ten slotte gemeenschapsgeld. Maar het lukt binnen het budget te werken.
Ook gaat 't Gilde de boer op. In scholen, bibliotheken, kerken worden de mogelijkheden onder de aandacht gebracht. In het kader van het Europese Jaar van de Ouderen heeft 't Gilde een ereplaats gekregen.
Ik heb nog een toetje voor de Hagenaars. 't Gilde kweekt ook belangstelling voor de geschiedenis van de residentie en organiseert stadswandelingen. Ouderen, die van de Haagse geschiedenis hun hobby hebben gemaakt, hebben zich als gids beschikbaar gesteld. Er zijn er nu dertig inzetbaar. Ik stapte mee vanaf vertrekpunt Groenmarkt met een onderbreking voor koffie in de tuin van Pulchri-studio voor een wandeling die een kleine drie uur in beslag nam. Verrassend belandde ik daarbij in de paleistuin tegenover het Paleis Noordeinde. Nooit geweten. De gids vertelde amusant en

Houtsnijwerk van stoven tot onderzettertjes, ook zoiets dat je bij 't Gilde kunt leren

't Gilde pakt bij gelegenheid uit om vrijwilligers en cursisten te werven

had zo nu en dan een anecdote bij de hand. Het is niet zozeer een architectuurwandeling. De gids vertelt over de geschiedenis van de stad en de oranjes. Een tweede wandeling is een tocht langs de Haagse hofjes. Voor drie gulden hebt u er een leuke middag aan op dinsdag en donderdag.
Voor vragen en informatie is het Haagse Gilde dagelijks bereikbaar tussen 10.00 en 12.30 uur: 070 - 356 12 81.
Ook als u zich met uw hobby en kennis wilt aanbieden. Bij 't Gilde kun je boven de vijftig tonen wat je (nog) waard bent.

Tine den Boer

't Gilde elders

Almelo 05490-18180,
Amersfoort 033-729741,
Amsterdam 020-6251390,
Arnhem 085-450660,
Breda 076-875637,
Deventer 05700-15805,

Kantklossen is een van de cursussen, die het Gilde met vrijwilligers opzet

Enschede 053-320122,
Eindhoven 040-412093,
Groningen 050-681866,
Haarlem 023-341862,
Hoorn 02290-37357,
Leiden 071-123744,
Maastricht 043-252818,
Middelburg 01180-12037,
Rotterdam 010-4173190,
Schiedam 010-4268197,
Tilburg 013-434572,
Utrecht 030-343252,
Zaanstreek 075-168696.

Voorzieningen ouderen straks via gemeenten

Volgend jaar kunnen ook ouderen, die na hun 65ste gehandicapt worden, aanspraak maken op voorzieningen, die tot nu alleen beschikbaar zijn voor mensen beneden de pensioenleeftijd. Per 1 januari 1994 treedt namelijk de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) in werking. De uitvoering daarvan is gedelegeerd aan de gemeenten. Het zal overigens een kwestie van 'inspelen' worden. Instanties moeten de tijd hebben taken van elkaar over te nemen. Lukt dat niet dan bestaat gerede kans dat toepassing van de WVG naar een latere datum wordt verschoven.

Voorzieningen, die nu nog onder de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW) vallen, worden via de nieuwe wet toevertrouwd aan de gemeenten. De situatie wordt daardoor overzichtelijker. Maar de Sociale Verzekeringsbank (SVB) waarschuwt 'dat het voor velen toch niet eenvoudig zal zijn het juiste loket te vinden', want de uitvoering van de verschillende regelingen blijft verdeeld over meerdere instanties. Behalve de gemeenten ook nog GAK of bedrijfsvereniging, ziekenfondsen en particuliere ziektekostenverzekeringen.
Voor vervoersvoorzieningen, zoals taxivergoedingen en rolstoelen, moet men straks direct bij de gemeenten zijn. Ook de AAW-woonvoorzieningen (aanpassingen e.d.) en de woonvoorzieningen op basis van de Regeling Geldelijke Steun Huisvesting Gehandicapten (RGSHG) gaan naar de gemeenten. Als de woonaanpassing echter meer bedraagt dan ƒ 45.000, worden de kosten niet vergoed door de gemeenten, maar vallen ze onder de AWBZ en zijn derhalve de ziektekostenverzekeraars verantwoordelijk. De zorgvoorzieningen gaan in aangepaste vorm eveneens onder de AWBZ vallen.
De gemeenten krijgen de vrijheid bij het toekennen van voorzieningen een eigen bijdrage te vragen, rekening houdend met het inkomen van de aanvrager. De gemeenten hebben ook het recht de hoogte van vergoedingen vast te stellen. Dat plaatselijk verschillen in hoogte voor dezelfde soort voorzieningen gaan ontstaan, laat zich denken.
In het blad Inzicht van de SVB van juli stond een globaal overzicht van de veranderde situatie.
U kunt informeren bij het ministerie van WVC, Postbus 90801, 2509 LV Den Haag, 070 - 3334455.

BIJ-zonderheden

Augustus 1992. Het zonnetje scheen stralend in Zwolle, waar twee jonge meisjes, gehuld in wijde zonnejurkjes, aan de balie verschenen. Ze kwamen het restant betalen van hun reis naar Griekenland voor over drie weken, die ze eind december '91 hadden geboekt. Ze wisten nog precies de dag waarop het was. Een druilerige maandag na een woest feest in dat weekeinde. Toen hadden ze voor het eerst kennisgemaakt met twee Griekse jongens. Ze hadden (te) veel ouzo gedronken en waren tipsy geweest. Ja, ze waren zusjes en hun vader was nog heel boos geweest omdat ze nog zo jong waren. Ze ploften op een stoel voor de ANWB-balie en wachtten op de informatrice, die het dossier opzocht.
'Hier zijn de tickets, de kofferlabels. Dit is de hotelvoucher, en een folder van het hotel...'
Eén van de meisjes was opvallend stil. Het vrolijke gebabbel van de informatrice scheen aan haar voorbij te gaan. 'Zeker last van de warmte', dacht deze en stopte alle dokumenten netjes in het mapje. Het andere meisje rekende af en beiden wandelden weg.
Twee weken later ging bij ANWB-Zwolle de telefoon. Eén van de zusjes: 'Ze moesten de reis annuleren.' Haar zusje was bevallen! Ze had het stil gehouden, kunnen verbergen achter grote truien en wijde jurken, maar nu was er een baby. Ze hadden wel iets anders om aan te denken dan een vakantiereis en het woord Griekenland konden ze even niet horen.

PUCK

Mario Wijnvoord

Oo Wee Wee

De kettingzaag

Een van z'n laatste banen voordat hij bij de Wegenwacht terecht kwam, was chauffeur op een glaswagen. Zo'n met latten als een antiek droogrek getooide vrachtauto waarmee je enorme winkelruiten kon vervoeren.Daarvoor had hij bij verschillende fietsenmakers en garagebedrijven enige technische kennis vergaard waarmee het hem lukte door te dringen in de wegenwachtorganisatie.
Op zekere dag bracht hij een kostbare lading dubbelglasramen weg, nam een bocht te enthousiast en zag de hoge verkeersdrempel te laat. Dit betekende het einde van Dirks carrière bij de glasboer. Hij vloog de laan uit. Na dit twaalfde ambacht had hij dan toch weer eens geluk, want tijdens het sollicitatiegesprek bij de Wegenwacht vroegen ze toevallig die dingen waar hij een goed antwoord op wist. Enkele maanden later zat zijn opleiding erop en werd hij geuniformeerd en wel met een gele eend op de weg losgelaten. Hij beleefde goede en slechte tijden en stelde soms een verkeerde diagnose, hetgeen de ANWB op forse bedragen aan schadevergoeding kwam te staan.
Toch was Dirk ergens een handige jongen. Wat er ook van hem gezegd kon worden, hij had een paar goede handen aan zijn lijf. Dat bewees zijn zelfgebouwde

openhaard wel. Een pracht van een ding. En dat in een tijd waarin zulke buitensporigheden alleen waren weggelegd voor de hogere inkomensgroepen. Dirk stookte dan ook alles wat in de haard branden wilde en had daarom een brede belangstelling voor houten objecten langs zijn route. Zo gebeurde het dat hij op een vreemde route moest rijden en hij in het lange gras enkele oude telefoonpalen ontdekte. En één zo'n paal betekende wel de komende winter een paar weken stoken. De kunst was alleen nog ergens een motorzaag te lenen om er een paar ambulante stukken van te maken. Buurman had een motorkettingzaag, een splinternieuw vaderdagcadeau, maar had wel bedenkingen. Pas toen Dirk aanbood af en toe iets aan buurmans oude Opeltje te doen, ging deze door de knieën. De volgende zondagmorgen – er was vrijwel geen verkeer op de weg vanwege de mist – sloeg Dirk toe. Gejaagd trok hij aan het touwtje van de motor en knetterend kwam de zaag op gang. Veel te luidruchtig naar zijn zin. Hij duwde de jankende zaag in een paal en een afgrijselijk gekrijs, gepaard aan een spectaculair vuurwerk was het gevolg. Een waarschijnlijk aanwezig spijkertje kon geen probleem zijn en woest ramde Dirk door ... totdat de zaag stiller werd door het smelten van de ketting. Omdat hij nog geen centimeter opgeschoten was, leerde nadere inspectie dat die telefoonpalen van een bijzonder goede kwaliteit waren, maar wel van beton. Met lood in de schoenen bracht hij 's avonds de zaag terug en mompelde iets over een ongelukje. Buurman keek naar zijn gesmolten vaderdaggeschenk en voelde primitieve gevoelens opkomen. Met een snik nam hij de kettingzaag in ontvangst en deed er drie dagen over om zijn oude beschavingspeil terug te vinden. Over het Opeltje werd niet meer gerept.
Tekst en illustratie
Jaap Jaspersen

OVGO voorbereid op verkiezingen

De ouderenorganisaties, w.o. het OVGO, zullen met het oog op de verkiezingen voor de Tweede Kamer in 1994 de politieke partijen wijzen op het feitelijke kabinetsbeleid ten aanzien van de ouderen. Het OVGO gaat de programma's van alle politieke partijen op het aspect 'ouderenbeleid' bestuderen.

Dementie ook door vaatziekten

Hart- en vaatziekten hebben een grote invloed op het ontstaan van dementie bij ouderen. Maar ook niet-dementen met hart- en vaatziekten hebben meer moeite met het geheugen en functies als waarnemen, oriëntatie en taalgebruiken dan leeftijdgenoten zonder hart- en vaatproblemen. Ziehier een van de conclusies van dr M. Breteler in een proefschrift waarop zij aan de Erasmus Universiteit is gepromoveerd.
Haar onderzoek maakte deel uit van een grootscheeps bevolkingsonderzoek onder tienduizend bewoners boven de 55 jaar van de wijk Ommoord in Rotterdam. Dit Ergo-project (Erasmus Rotterdam Gezondheid en Ouderen) begon drie jaar geleden en wordt deze

maand september herhaald. Tot nog toe werden aderverkalking en de ziekte van Alzheimer als oorzaken van dementie genoemd. Volgens de bevindingen van dr Breteler heeft ongeveer 5 procent ouderen boven de 65 jaar dementie. Boven de 85 jaar is dat opgelopen tot 20 procent.

Praatpaal PCOB blijkt behoefte

Sedert 1990 heeft de VG-ANWB de 'Senioren Praatpaal' ingesteld, een telefonische hulpdienst voor leden, die met vragen of onopgeloste problemen zitten. Vooralsnog staat die 'praatpaal' koud. Anders blijkt dat bij de Protestants Christelijke Ouderen Bond. De 'ouderenlijn', die daar sedert mei van dit jaar van start ging, wordt per week honderd maal gebeld. De vragen behelzen vooral aow (38%), pensioenen 27%, belastingen (7%) en deelonderwerpen (26%) als huisvesting, aanpassing van woningen en klusjesdiensten.

Een lange, gezellige, halfzomerse dag

't Was halfzomers genoeg voor een frisse neus

Volle bak met staanplaatsen van Elburg naar het Larserbos

Op papier klopte het met de tijden, maar we rekenden buiten de waard. Beter, we rekenden niet met de vakantievaarders en de drukte voor sluizen en bruggen. Eenmaal in het schuitje moesten we doorvaren. Zes uur achtereen. Maar met koffie, een overvloedige lunch en de nodige drankjes bleef de stemming erin. Vandaar dat niemand mopperde, toen in Elburg slechts twee bussen van Westercoach op de kade stonden. Met een schichtig oog naar de reglementen, pasten de chauffeurs daar een mouw aan: staanplaatsen. Voor zessen waren we allemaal in het Larserbos verenigd voor het weerzien met de sporters, een drankje en de barbecue. Daar was het bijna te gezellig om op te breken voor de thuisrit.

Juichende prijswinnaars van de sport- en spelcompetitie; rechts, wandelen voor een bliksembezoek aan het scheepsarcheologisch museum in Ketelhaven (foto's Harry de Vré)

Kruiswoordpuzzel

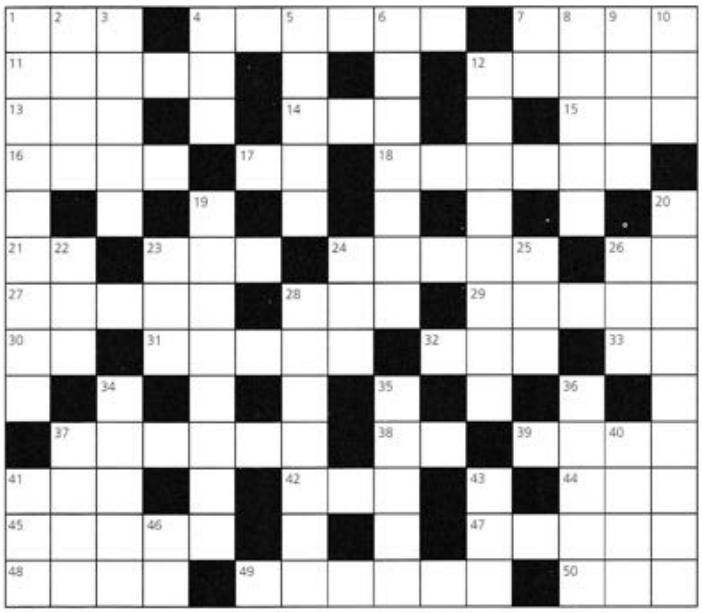

Horizontaal
1 centraal bureau voor de statistiek, **4** bestuurdershokje, **7** echtgenoot, **11** limonade, **12** lengtemaat, **13** deel van een dorsvloer, **14** water in Utrecht, **15** vogeleigenschap, **16** hemellichaam, **17** momenteel, **18** door bliksem getroffen, **21** laag water, **23** mejuffrouw, **24** afvoer, **26** daar, **27** arbeidzaam, **28** vishok, **29** lichte takel, **30** deciliter, **31** steunplankje, **32** gravure, **33** samarium, **37** kranteartikel, **38** rund, **39** onbeschadigd, **41** vismand, **42** aanlegpaal in vaarwater, **44** spoedig, **45** zeurderig, **47** bevrachten, **48** van keurmerk voorzien, **49** niet voorkomend, **50** loot.

Verticaal
1 aanzwellend, **2** jongensnaam, **3** Friese stad, **4** jockeypet, **5** fractuur, **6** land in Afrika, **7** persoonlijk voornaamwoord, **8** bovenste halswervel, **9** bakmengsel, **10** hevig, **12** gelukaanbrenger, **19** projectiel, **20** triltoon, **22** gereedschap, **23** eetgerei, **24** veerkracht, **25** verbinding, **26** vordering, **28** heildronk uitbrengen, **34** leider van een politieke partij, **35** benul, **36** bezoldiging, **37** plaats aan de Maas, **40** hoogschatten, **41** opgetogen, **43** indien, **46** binnen.

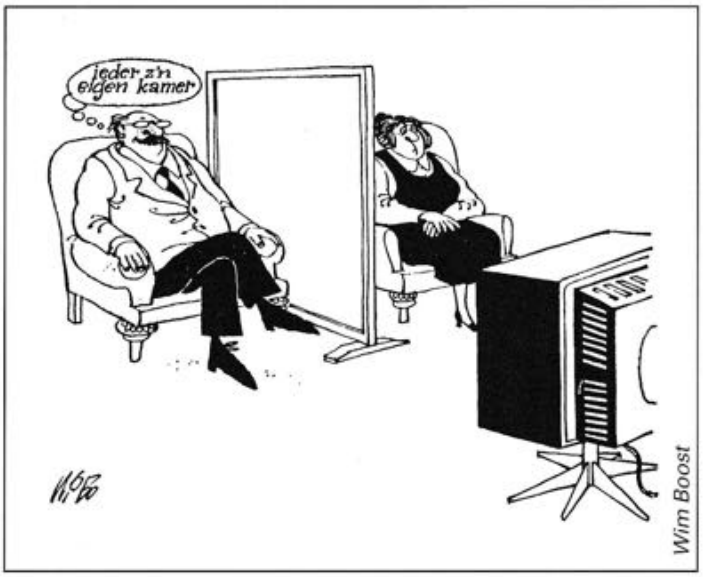

Wanneer u alle hokjes hebt ingevuld, plaatst u de gevonden letters van de nummers 39 - 10 - 20 - 15 - 8 - 11 - 16 - 13 - 24 - 5 - 38 - 31 naast elkaar. U krijgt dan een ons allen zeer bekende naam.
Oplossingen graag vóór 1 november a.s. naar mw. G.N. Borsje, Norenburg 237, 2591 AM Den Haag. Voor de uiteindelijke winnaar is er een cadeaubon van 25 gulden.

Oplossing doorloper juni

Zo had u het moeten doen:
1 Kwartiermeester; **2** arceren-eer-derde; **3** na-heer-en-riet-iep; **4** nat-vierde-cl-tent; **5** ik-bont-lila-gerei; **6** baron-teen-portie; **7** ader-oei-reuk-ruil; **8** aas-sorbet-tuin-na; **9** luchtvervuiling; **10** ora-ara-valk-toe-ze; **11** kenner-iris-imker; **12** krodde-nu-een-mede; **13** mensen-gist-garen.

Onze oproep voor een 'beetje meer actie' heeft vruchten afgeworpen. Er kwam een record aantal oplossingen binnen. Uit de goede trokken we als winnaar de heer R.C. Warendorf uit Den Haag.

Herdruk

Doktersdilemma
(...) een patiënt, een man van 90 jaar, met een matige conditie, een infarct gehad, doof, aan één oog blind, in het andere een toenemende staar, maar helder in het hoofd. 's Mans grootste interesse is lezen, zal hij straks niet meer kunnen als hij niet geopereerd wordt. (..) Mag ik die man opereren? Wat is hij nog waard voor de maatschappij? Moet ik zo redeneren? Het is niet mijn taak te kiezen.
De Volkskrant

Nomenklatura
Uit Haagse kringen bereikte ons (de) reactie: Indien gepensioneerden politieke functies zouden willen bezetten, zou dit ten koste gaan van de werkgelegenheid van de zittende politici! (...) Dit is net zo'n reactie als die van de vroegere Oosteuropese nomenklatura, die koste wat kost vast probeerde te houden aan hun geprivilegieerde banen. (...) Deze ontwikkeling is niet goed voor onze democratie. Het zou daarom goed zijn indien uit onze kringen steeds meer vrijwilligers, tegen alleen kostenvergoeding, publieke taken vervullen.
Senioren Bulletin Philips

Verarming
Snotneuzen van twaalf roken en vrijen om ouder te lijken, oma's om jonger te ogen. Je bent jong òf oud. Wat een verarming in onze cultuur.
Els de Groen in HN-Magazine

Pensioengrens
Lange tijd was 65 het magische jaar. Maar waarom zou het niet 70 kunnen zijn of zelfs 75? De leeftijdsgrenzen die de samenleving invoert, lijken even willekeurig als de ambtenaren die ze uitvinden.
De Humanist

Waardering
Naast een goede pensioenvoorziening is waardering van ouderdom belangrijk. (...) Wat betreft de pensioenvoorziening is er de laatste decennia veel verbeterd. Waar het gaat om waardering van ouderdom is er nog veel werk te doen.
Prof. dr H. v.d. Berg in Bericht 93 van het Europees Jaar